

RAAVALUKOGU

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 23. X aastakäik

1. detsembril 1935

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:		Toimetus ja talitus:		Kuulutuste hinnad:	
Aastas . . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20		1/1 lhk. . .	kr. 30.00
Poolaastas . .	" 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:		1/2 " . . .	" 16.50
Välismaale . .	" 5.00	Igal äripäeval 12—2 p. l.		1/4 " . . .	" 10.00
Poolaastas . .	" 3.00			Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Kuidas parandada Eesti ja Ameerika vahelist kaubanduslikku läbikäimist. Kaubandusliku kutseoskuse küsimus meil ja mujal. Äri- ja kontoriteenijate haiguskindlustuse seaduse eelnõu. Kas värvi- või rohukauplus? Kartullsaagi väljaveateid. Äride register. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduainete turg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedelid.

Kuidas parandada Eesti ja Ameerika vahelist kaubanduslikku läbikäimist.

Ameerika-Eesti Kaubanduskoda, mis hiljuti New Yorgis kutsuti ellu, kavatseb asutada komitee, mille peamiseks ülesandeks oleks uurida tingimusi ja olukorda Eesti-Ameerika vahelises kaubanduses, sihiga arendada kahe maa kaubandussuhteid ning kõrvaldada raskusi, mis seda arengut takistavad.

Praegusel ajal esineb väga sageli nähtus, et mitmesugused agentuurid ja tundmatud importijad Ameerikas alatasa kirjutavad Eesti äridele kirju, paludes saata Eesti kaupade proove ja anda esindusi nende kaupade müümiseks Ameerikas. Sageli omavad säärased isikud väga uhked kirjablanketid ja nad annavad suuri lubadusi Eesti äriimeestele, mistõttu viimased läkitavad teele oma kaubaproovid ja jäävad ootama tellimisi oma uutelt agentidelt. Peaaegu kunagi ei ole säärastel isikutel ja agentidel rahalisi ega muid võimalusi olla kasulikud Eesti tööstureile ja harilikult lõpevad säärased suhted tühjalt. Nende halbade kogemuste pärast paljud Eesti töösturid on kaotanud lootuse Ameerikasse oma kaupu müüa ja seesugune olukord valitseb mitte üksnes Eestis, vaid kogu Balti riikides.

Tulevikus oleks kõigiti soovitav juhul, kui Ameerika firmad või agentuurid pöörduvad Eesti äriimeeste poole palvega esinduste saamiseks, et siis Eesti töösturid pöörduksid enne nõusoleku andmist järelepärimistega Ameerika-Eesti kaubanduskoja poole, kes on valmis ilma mingisuguste kohustusteta Eesti äriimeestele selgitama nende isikute ja agentuuride ärilist ja rahalist seisukorda, kes paluvad esindusi. See moodus aitaks kaasa, et Eesti äriimehed satuksid äriühendusse otsekohe soliidsete Ameerika firmadega, mistõttu hoidutakse paljudest arusaamatusist ja pettumusist.

Praegu ostavad Balti riigid väga tihti Ameerika kaupu Saksamaa kaudu (Berliinist ja Bremenist), mis kahtlemata tõstab kauba hinda vahetalituse arvel. Selle poolest võiks olukord paraneda, kui Eesti importöörid teeksid oma ostud otsekohe algallikaist maailmaturu hindadega, mille juures võiks olla abiks Ameerika-Eesti kaubanduskoda. Samuti võiks koda oma mõju avaldada ka pikaajalise krediidi küsimuse lahendamisel, mis hõlbustab ostude tegemist.

Kaubandusliku kutseoskuse küsimus.

Praegu, millal kaubandusliku kutseoskuse küsimus on elavalt päevakorral ja koojas ka vastav seaduse eelnõu välja töötatud ning Kaubandus-tööstuskoja kaubanduslikes sektsioonides kaalutud ja võetud vastu, pole huvituse ta heita pilku teistes maades valitsevale korrale selles küsimuses.

Suuremas osas riikides on kauplemine vaba igasugustest kitsendustest ja iga kodanik võib äri liselt tegutseda, ilma et temalt nõutaks seks otstarbekas mõnesuguseid teadmisi. Nii näiteks Inglismaal võib äri list tegevust ajada igalüks, arvatud välja teatavad erialad, nagu apteegiasjandus ja optika-ala, kus nõutakse eriteadmisi. Aktsiaseltside asutamine on korraldatud vastava seadusega. Samuti võib Prantsusmaal äri list tegevust ajada igalüks, igasuguseid erinõudmisi täitmata. Mõni kuu tagasi on seal siiski piiratud teatavatel aladel uute ettevõtete asutamist või laiendamist, nimelt: suhkruvabrikud, jahukaubandus ja -veskid, transport teedel ja veeteedel — selleks, et paremini korraldada liikumise koordineerimist.

Hollandis maksab kaubanduses põhimõtteliselt samasugune kutsealaline vabadus nagu Eestiski. Praeguste majanduslike olukordade tõttu katsutakse seal siiski teataval viisil korraldada uute ettevõtete avamist. Kaupmeeste ringkondades on olnud kavatsusi ka siin panna maksima teatavaid kitsendusi, kuid need kavatsused ei ole veel annud tagajärgi.

Itaalias valitseb aga äri lise tegevuse alal täieline vabadus, arvatud välja erialad, nagu optika-ala, apteegiasjandus j. t.

Samuti valitseb meie naaberriigis Lätis äri lise tegevuse alal täieline vabadus, arvatud välja aktsiisile alluvate kaupade valmistamine ja teatavate monopolikaupade, nagu või ja seemned, väljavedu. Teatavatel erialadel, nagu juukselõikus, lihunikud, elektromontöörid, tuleb äri tunnustuse lunastamisel esitada vastavad oskustunnistused.

Äri lise ettevõtete arvu vähendamiseks on kavatsusel kitsendused, kuid nende iseloom on esialgu veel täiesti selgusetu.

Ka Soomes maksab äri lises tegevuses üldiselt vabaduse põhimõte, välismaalaste kohta on rüüduki maksivad eritingimused. Äri lise ettevõtte avamisel, mis on seotud kaupluse või kontoriga ja kus ametis on ka teisi isikuid, peale äri avaja perekonnaliikmete, tuleb esitada karistamatuse-tunnistus ja tunnistus selle kohta, et avaja ei

seisa eestkostmise all. Ühtlasi tuleb esitada kirjalik teadaanne vastavale ametiasutusele, kus oleks üles antud paluja nimi, amet, kodukoht, firma nimi (kui seesugust kavatsetakse võtta), asutatava ettevõtte äri ala, asukoht, vastutav isik, kui see ei ole paluja ise.

Kui äri lise ettevõtte töötab ainult oma perekonnaliikmetega, siis ei ole säärast kirjalikku teadaannet tarvis — seega valitseb sel juhul täieline vabadus.

Teatavad erialad, nagu raamatukaubandus, apteegid, pangad, joo vastavate jookide müük jne., alluvad eritingimustele.

Üldiselt aga kaupmeestelt ei nõuta kutseoskust.

Ungari seadus jagab ettevõtteid kolme liiki: 1) säärased, mis nõuavad eelteadmisi n.-n. kutseoskuse alal (õpilasaeg, selliaeg, väljaõpe, eksamid); need alad on loeteldud seaduses ja vastav minister võib nende nimekirja laiendada; 2) säärased, kus avaliku julgeolu huvides on vajaline ametiasutuste luba (kohakuulamine, krediitvõimete-teadete andmine, sõjariistadega kauplemine jne.); 3) alad, kus nõutakse kutseoskuse-tunnistust ja ka ametiasutuste luba (hambatehnikud, korstnapühkijad jne.); 4) teisi alasid võib lugeda n.-n. „vabadeks aladeks“. Nende hulka tuleb lugeda ka kaubanduslik tegevus. (Ainukeseks erandiks on n.-n. „rohukaubandus“, mis kuulub p. 3 alla.)

Äri avamisel tuleb esitada vastavale ametiasutusele palve, milles palutakse äri tunnustuse väljaandmist. Kaubandusliku ettevõtte avamise palvele tuleb lisada tunnistus täisealsuse ja kodakondsuse kohta. Välismaalaste kohta maksavad erimäärused vastastikkuse alusel teiste riikidega. Siin ei nõuta ka karistamatuse-tunnistust, küll aga pp. 2 ja 3 nimetatud ettevõtete avamisel.

Suur- ja väikekaubanduses ei tehta muud vahet kui vaid äri tunnustuse hinnas ja äri de registreerimise kohustuses.

Leedus maksab üldiselt kutselise tegevuse vabaduse põhimõte. Erand tehakse aladel, mis võivad saada kardetavaks tarvitajate elule või tervisele. Sel juhul peab äriomanik, kes isiklikult tahab juhtida oma ettevõtet, omama kutsealalised teadmised, näit. apteekrid, ravimite laod, kosmeetikalaboratooriumid jne.

2. märtsil 1934 antud seadusega asutati Leedus kutseoskuse-komisjonid haridusministeeriumi juures. Seega on loodud asutus, mis igapähele, kes soovib saada tunnistust oma teadmiste kohta,

annab vastavad paberid. Praegu ei ole ei kaupluste omanikele ega teenijaile niisugune eksam ega ka tunnistuse omandamine sunduslik. Siiski on juba avaldatud mõned määrused, mille kohaselt farmatsöidid, kino-opeeraatorid, jõuvankrite juhid, frisöörid peavad omama kutseoskuse-tunnistuse oma alal töötamiseks. Tüüritakse sinna poole, et just äriteenijad peavad omama kutseoskuslikke teadmisi, kuna äriomanikule vaadatakse peamiselt kui ettevõtte kapitalistlikule elemendile.

Kutseoskuse eksamikomisjon koosneb eesistujast, abiesimehest, eksamineerijaist ja sekretärist. Eksamineerijad nimetab igaks erijuhtumiks haridusminister, võttes arvesse eksamineeritavat eriala. Komisjoni liikmed saavad tasu valitsuse poolt määratud suuruses. Valitsus määrab ka eksamimaksu suuruse.

Norras on kaupmeeskond juba mitmeid aastaid kavatsenud kitsendada jaekaupluste arvu, kuna uuel avatud jaekauplused ei ole suutnud võistelda vanadega ja on läinud suurel hulgal pankrotti. Seega on nad tekitanud suurt kahju ka hulgikaupmeestele.

1907. a. kaubandusseaduse järgi kaubandusliku äritunnistuse saamiseks oli kandidaadil vajaline esitada:

tõendus selle kohta, et ta vähimalt kolme aasta jooksul oli praktiseerinud kaubanduslikus ettevõttes, mille eriala seadus kirjutab ette;

või tõendus selle kohta, et ta oli lõpetanud kooli, mille õppeainete hulgas on raamatupidamine ja missugune kool on ametlikult tunnistatud;

või tõendus kahelt usaldusväärselt isikult selle kohta, et vähimalt viie aasta jooksul ta oli ise pidanud kaubanduslikku ettevõtet ja et tal oli küllaldaselt teadmisi raamatupidamise alal.

Need abinõud ei piiranud siiski küllaldaselt uute jaekaupluste hulka ja seepärast anti 8. märtsil 1935 uued, karmimad määrused, mis nõuavad kandidaatidel niihästi teoreetilist kui ka praktilist ettevalmistust (§ 16).

Äritunnistused antakse välja täisealistele kodanikele kirjalikul palvel, mis esitatakse vastava ministereeriumi poolt koostatud formulaaril. Palve tuleb lisada:

1 usaldusväärne tõendus selle kohta, et paluja pärast oma 17. eluaastat on olnud vähimalt kaks aastat kodumaal või välismaal juhataja, prokurist, kaubareisija, ametnik või sell kaubanduslikus ettevõttes, missugune seaduse järgi oli kohustatud pidama raamatuid, või riigi või omavalitsuse vastavas ettevõttes või tööstuslikus et-

tevõttes, aktsiapangas või on töötanud vastava aja apteekriabilisena apteegis;

2. tõendus selle kohta, et kandidaat on lõpetanud edukalt vastava ministereeriumi poolt tunnustatud kooli kaubanduslikud ained.

Viimasena nimetatud tõenduse asemel võib kandidaat esitada ka tõenduse selle kohta, et ta on sooritanud kaubandusliku matemaatika ja arvepidamise alal erilised eksamid, või esitab meistripaberid, mis on antud välja enne 1. jaanuari 1930.

Pealeselle on pangad katsunud piirata, krediidi piiramise teel, uute ärihoonete ehitamist, kuid see ei ole annud suuremaid tagajärgi.

Lõpuks on suurkaupmehed oma ühingute kaudu otsustanud, et uutele jaekaupmeestele müüakse kaupa ainult puhta raha eest, kuna vanad ärid saavad kaupa krediidi peale. See on ka sagedasti takistanud uute äride avamist. Selle tingimusega on nõustunud ka töösturid ja töösturite trustid.

Rootsis seevastu aga maksab kutselises tegevuses täielise vabaduse põhimõte, arvatud välja teatavad erialad, nagu apteegid jne.

Mainime veel mõnd huvitavat kaubanduse kohta Saksamaal.

Jaekaubandust Saksamaal korraldab 12. mail 1933. a. väljaantud „seadus jaekaubanduse kaitseks“. Nimetatud seadus oli alul kavatsatud ajutise kestusega. Et aga olukord, mis selle seaduse väljaandmist põhjustas, vahepeal ei olnud muutunud, pikendati seaduse kestust veel ajutiselt ja viimaks pandi see maksma piiramata ajaks. Seaduse sihiks oli alul uute äride tekkimise piiramine, kuid 1. I 1935 käib selle seaduse korralduse alla ka juba olemas olevate äride ülandmine.

Seadus praegusel kujul võimaldab tarvitada järgmisi kaitseabinõusid:

Selle seaduse § 2 sisaldab üldise keelu avalike müügikohtade uuesti avamiseks ja ülevõtmiseks.

Uuesti avamisele võrdseks loetakse (§ 3):

1) Müügikoha ruumiline laiendamine 25 rm võrra üle selle pindala, mis oli selle seaduse väljaandmisel.

2) Müügikoha nimetuse muutmise ärisiltidel väljas- või seespool äriruume, äripabereil, reklaamlehtedel ja kuulutustel, kui muudetud nimetuse kaudu püütakse tähelepanu juhtida erilesele hinnakujunemisele või kaupade päritolule teatud sisseostukohast.

3) Müügi laiendamine elatistatööle ja maitseaineile (a) või arstimisvahenditele (b) neis,

müügikohtades, kus ülekaalus on muude kaupade müük.

Eeltoodud § 2. keeld ei käi kauplemise kohta avalikel teedel või platsidel, kaubamüügi kohta tööstusettevõttest, samuti mitte rändkauplemise ja kauplemise kohta turgudel ja näitustel; sellane kauplemine allub ainult selle kohta eriti maksavaile politseilisele määrusile.

§ 5 näeb ette võimaluse teha erandeid sellest keelust riigivalitsuse juhtnõuete kohaselt.

Erandeid kaupluste avamise ja ülevõtmise keelu kohta võib teha ainult tingimusil, kui ettevõtja või ettevõtte juhtimiseks määratud isik tõestab müügikoha juhtimiseks vajalist asjatundmist ja kui ei ole tuua ette asjaolusid, milledest selguks tarvilise isikliku usaldatavuse puudumist. Vajalikeks oskuseks loetakse harilikult, kui soovivaldaja võib tõestada kaupmehelise õppeaja lõpetamist ja sellele järgnenud mitmeaastast selliaega või ilma õppeaja lõpetamata vähimalt 5-aastast selliaega. Kui tal ei ole võimalik oma oskust sel teel tõestada, siis antakse talle võimalus seda teha suusõnalisel katsumisel. Tööstuskaubanduskodade juures on asutatud selleks otstarbeks alatised katsekomisjonid.

Tšehhoslovakkias nõutakse kutseoskust ainult jaekaubanduse üksikute alade kohta, nagu koloniaal-, sega-, vürts- ja materjaalikaupluste suhtes. Nendel aladel võivad kaubelda ainult need, kes on teinud läbi korraliku õppeaja ja vähimalt kaks aastat tegelnud kaubandus-tööstuses, kusjuures üldine tegevusaeg peab olema vähimalt 5 aastat. Õpetajale kaubandus-tööstuses vastab samasugune tegevusaeg büroo- ehk kontoritöödel või kaupade müügil tööstuses. Samasuguseks tõenduseks võib olla täieliselt või osaliselt luba sellase õppeasutuse poolt, kellele kaubandusministeeriumi poolt haridusministeeriumi nõusolekul säärase lubade väljaandmine on lubatud.

Kui ettevõttest, kus ei ole seni nõutud kutseoskuse-tunnistust, nagu pangad, monopolivalitsus, mäetööstus, ladud jne., minnakse üle teise tööstusest nõutavasse ettevõttesse, siis võib sellele üleminejale selleks anda luba, see tähendab, teha erandi, kui ülemineja on vähimalt viis aastat tegutsenud neis ettevõtetes. Kõik tööstused on kohuslikult organiseeritud. Sellaseil ühinguil on peale arvukate teiste kohustuste ka kohustus hoolitseda õpilaste ja abiliste korrapärase olude eest. Sellaste olude lähema korraldamise jätab seadus ühingu põhikirjade hooleks, missugused aga peavad olema esitatud valitsusele. Nende põhikirjade alusel korraldavad ühingu neisse kuuluva tööstuse kohta õpilaste pi-

damise kui ka abiliste arvu ja nende kutselise harimise. Need määravad seaduses antud piirides kindlaks õppeaja kestuse ja tingimused õpilaste katseiks, valmistavad diplomid ja kinnitavad tunnistused teenistusaja kohta.

Suurkaubandus, millega see ka ei kaupleks, on vaba igasugusest kutseoskuse nõudest. Tuleb märkida, et sellase korraldusega kaubandus-tööstuses kaupmeeskond ei ole rahul, sest et kestva majanduskriisi ja suure tööpuuduse tõttu mitteoskuslikud on tunginud kaubandusse, kus ei nõutud seni kutseoskust.

Arvatavasti juba lähemal ajal võetakse sel alal ette muudatus, mille kohta kava olevat valminud. Selle uue seaduse täienduse kaudu rahuldatakse äriühingute soovet, kuna kutseoskuse nõue laiendatakse kogu jaekaubanduse kohta, suurkaubandus aga selle vastu ka edaspidi sellest nõudest jääb vabaks.

Kaubandus-tööstuse kohta ei anta luba sellele, kes on mõistetud süüdi kuriteos, samuti sellele, kes on mõistetud süüdi liigkasuvõtmises, kombuse vastu eksimises, lubata kauplemises jne. Arvesse ei võeta süüdimõistmisi väikestes eksimustes.

Lõppeks toome veel tingimused kaupluste avamise kohta Austrias.

Kaupluste avaja peab olema vähimalt 24 aastat vana ja võima tõestada oma kaupmehelikkuse oskust. Oskestööstust on kaks liiki — suur ja väike oskestööstus.

Suurt oskestööstust nõutakse kaupmeestelt, kelle kauplused ei piirdu ainult teatava kauba või kaubaliigi müügiga (näiteks — piiramata segakaupluste avamiseks) või kes tahavad kaubelda järgmiste, seaduses eraldi nimetatud, kaupadega: nagu raua-, metalli-, tekstiil-, koloniaal-, toiduainete-, materjaali- ja värvikaubad, põletatud piiritust sisaldavad joogid ja liköörid kinnistes nõudes ja pudeliõlu. Välja arvatud on kontsessiooniga ühendatud kaubandus ja õlide müük jõuvankreile sellekohastes jaamadades. Viimaste, s. o. bensiini, määrdeõli jne., müük on võimalik väikese oskestööstusega.

Väike oskestööstus võimaldab kaubelda kaupadega, mis ei kuulu kontsessioonikohustuste või suure oskestööstuse nõude alla.

Suur oskestööstus nõuab, et oleks tõestatud vähemalt 5-aastane tegevus kaubanduse alal (3 aastat õppe- ja 2 aastat teenistus- aega), sellest vähimalt 2 aastat sellases äris, mille pidaja ise omas suure oskestööstuse. Sellele ajale võrdseks loetakse teatud koolide (kaubanduskooli, kaubandusakadeemia ja teised sar-

nased) lõpetamist ühes kõige enam ühe aasta kestnud praktikumiga.

Väike oskustõestus nõuab vähemalt 2-aastase tegevuse tõestamist. Võrdseks loetakse 2-aastane iseseisev tegevus samale kaubandusliigile lähedalseisvas tööstusettevõttes, näiteks 2-aastane tiseriäri pidamine annab võimaluse väikese oskustõestuse saamiseks mööbliäri pidamisel. Võrdseks loetakse ka vastava kooli (kau-

banduskooli) lõpetamise tunnistus, vähimalt aastase praktikumiga.

Erilisi katseid või eksameid suure või väikese oskustõestuse saamiseks ei ole nähtud ette. Kuid tõestused õppe- ja teenistusaja kohta peavad olema tõestatud vastavate ühingute või kogukonna poolt.

Oskustõestuse nõudest on vabastatud kande- ja veokauplused põllu- ja metsasaadustega.

Äri- ja kontoriteenijate haigusekindlustuse seaduse eelnõu.

Koostatud K.-t.-kojas ja koja nõukogu poolt kinnitatud 29. okt. 1935. a.

§ 1.

Tööstusliku töö seaduse kolmanda peatüki (§§ 257—371) määrused laiendatakse kõigile kaubanduslikele äridele ja kontoritele, kus tarvatakse palgalist tööjõudu, välja arvatud krediit- ja kindlustusasutused, alljärgnevate täienduste ja muudatustega.

§ 2.

Kõigi äri- ja kontoriteenijate jaoks asutatakse üleriiklik ühine haigekassa, mille organisatsiooni kohta maksavad alljärgnevad eeskirjad.

§ 3.

Haigekassa peakoosolekut asendab kõigil tööstusliku töö seaduses ette nähtud juhtudel haigekassa nõukogu, mis moodustatakse järgmiselt: poole nõukogu koosseisust valivad kassaliikmed, teise poole — tööandjad.

§ 4.

Haigekassa nõukogu valimiseks moodustatakse 12 valimise ringkonda: Tallinna linn ja iga maakond neisse kuuluvate linnadega.

§ 5.

Kassaliikmed valivad endi seast iga 150 liikme kohta ühe nõukogu liikme: on valimisringkonnas vähem kui 150 liiget, valitakse üks nõukogu liige; jääk üle 75 annab õiguse veel ühe nõukogu liikme valimiseks.

Iga valimisringkonna tööandjad valivad endi hulgast niisama palju nõukogu liikmeid, kuipalju on valitud samas ringkonnas nõukogu liikmeid kassaliikmete poolt.

§ 6.

Juhatuse liikmete ja nende asetäitjate, samuti revisjonikomisjoni liikmete ja nende asetäitjate valimisteks moodustavad nõukogus kassa-

liikmete ja tööandjate esindajad erisektsioonid, kellest kumbki valib oma hulgast pooled haigekassa juhatuse liikmeist, nende asetäitjast, kui ka revisjonikomisjoni liikmeist ja viimaste asetäitjast.

Haigekassa juhatuse esimehe nimetab omalt poolt vabariigi valitsus teedeministri ettepanekul.

§ 7.

Haigekassa liikmemaksuks määratakse kuni 3% töötasu summast, mida maksavad nii tööandjad kui ka töövõtjad võrdselt. See norm kuulub vähendamisele kuni 2%-ni, kui laiendatakse äri- ja kontoriteenijaile õnnetusjuhtumite kindlustuse seadus.

§ 8.

Oma liikmeile arstiabi andmiseks võib haigekassa, peale TTS § 298 p. 2 loeteldud asutuste, astuda lepingusse ka linna-, maakonna- ja jaoskonnaarstidega kui ka eraarstidega ja ämmaemandatega. Rohuravi antakse kassaliikmeile kõikidest vabamüügi-apteekidest.

§ 9.

Ambulatoorse arstimise asemel (TTS § 300 p. 2) võimaldatakse kassaliikmeil seal, kus kassal oma ambulatooriumi ei ole, ravimine nii kassa usaldusarstide kui ka eraarstide juures.

§ 10.

TTS § 301 määrused on maksvad ka arstiabi andmise kohta õnnetusjuhtumite läbi viga saanud kassaliikmeile seni, kuni viimaste kohta pole pandud maksma õnnetusjuhtumite kindlustuse seadust.

§ 11.

Haigekassa põhikirja, haigekassa elluviimise määrused, samuti haigekassa nõukogu valimise korra kinnitab vabariigi valitsus teedeministri ettepanekul.

SELETUSKIRI.

Statistiliste andmete kohaselt tegutseb meil Eestis 17.000 kuni 20.000 kodanikku äri- ja kontoriteenijaina. Praegusel ajal, millal riigivõim paneb täit rõhku sotsiaalkindlustuse ala arendamisele, ei saa minna mööda tarvidusest, et nimetatud kodanike hulgalet, neid tabavale haigus- või õnnetusjuhtumite puhul, oleks täiel määral kindlustatud ajakahane ravi ja asjatundlik hoolitus. Silmas pidades seda, et kaugelt valdavam osa äri- ja kontoriteenijaist on aineliselt mitte küllalt kindlustatud olukorras ja et kestva haigus- või õnnetusjuhtumi korral neid ähvardab ametist vallandamise hädaoht, tuleb ülalloodud seisukohtadest väljudes lugeda tarvilikuks tööstusliku töö seaduse kolmanda peatüki määruste laiendamist kaubanduslikele äridele ja kontoreile, kus tarvitatakse palgalist tööjõudu. Säärasel viisil viidaks äri- ja kontoriteenijate kindlustamine läbi üldiselt tunnustatud ja tegelikus elus läbilõõnõud alusel, säilitades sealjuures sotsiaalseadusandluse ühtluse je kompaktsuse.

Kaubandus-tööstuskoja poolt koostatud äri- ja kontoriteenijate haigusekindlustuse seaduse eelnõu § 1 kohaselt ei alluks kindlustamisele krediit- ja kindlustusasutustes tegutsevad äri- ja kontoriteenijad. Nimetatud erand on eelnõus leidnud ruumi tegelikkuise nõudeil, kuna krediit-asutuste teenijad on juba koondunud sellekohas-tesse erihuviringkondadesse ja nende kindlustamine on viidud läbi ühel või teisel kujul, otsekohe nende töökoha juures, tööandjate poolt ja nende toetusel.

Eelnõu § 2 kohaselt tuleks asutada äri- ja kontoriteenijate tarvis üleriiklik üldine haigekassa.

Erilise asutuse loomise nõue leiab enesele põhjendust nendes eritingimustes, milles töötavad äriteenijad, võrreldes tööstustöõlistega, kelle huvid ja nõuded on täidetud juba tegutsevate sotsiaalkindlustusasutuste poolt. Aluseks võttes üksnes palga kõrguse, missuguse tase juhtivate äriteenijate juures tööstustöõliste vastavad tasud tunduvalt ületab, peab tulema otsusele, et ühiste aluste leidmine äriteenijate ja tööstustöõliste ühes asutuses kindlustamiseks on väga raske-ndatud. Kõrgemapalgalistel äriteenijatel liikme-maksu kinnitamine samas protsentuaalses vahekorras tööstustöõlistega ei ole õiglane, arves-tades seda, et ravimiskulud mõlemal korral ei avalda nimetamisvääreid lahku minekuil.

Samuti on haigusjuhuste võimalused kontori-teenijate juures, viimaste töö iseloomu arves-tades, tunduvalt vähemad võrreldes tööstustöõ listega. Viimast asjaolu arvestades avanevad võimalused liikmemaksu määramiseks suhteliselt palju madalamal määral kui tööstustöõliste kind-lustamise korral.

Ühise organisatsiooni puhul on aga nimetatud küsimuste lahendamine küllalt raskepärane ega täida seaduse rakendamise lihtsuse nõudeid. Pikemalt käsitelemata jääb siinkohal veel üldine tööiseloomu vahe äri- ja tööstusetöõs, mis oma-korda tingib erisugustel alustel tegutsemise nõu-deid.

Arvestades äri- ja kontoriteenijate suurt arvu kujuneb eelnõus ettenähtud ühine haigekassa küllalt elujõuliseks.

Eelnõu § 5 kohaselt moodustatakse haige-kassa nõukogu tööandjate-töõvõtjate esindajaist võrdsel arvul. Arvestades seda, et eelnõu kohaselt (§ 7) nii tööandjad kui ka töõvõtjad kannavad haige-kassa kasuks minevaid koormatusi täiesti võrd-ses ulatuses, leiab eelnõus esitatud kord täielist õigustust üldises nõudmises, et võrdsetele kohus-tele vastaksid ka võrdsed õigused.

Eelnõu §§ 4 ja 5 on põhjendatud tegelikelt tar-vidustest. § 6 ettenähtud kord, mille järele haige-kassa juhatusel liikmed, nende asetäitjad ja re-visorikomisjonil liikmed valitakse ühesuguste õiguste alusel nii tööandjate kui ka töõvõtjate suhtes, on põhjendatud eelpool.

§ 7 ettenähtud haigekassa liikmemaksu ülem-määr, mis on kindlaks määratud 3%-le töõtasu suurust ning missugune tuleb tasuda nii töõ-andjate kui ka töõvõtjate poolt (millega liikmemaks kogusummas tõuseks maksimaalselt kuni 6% töõtasu suurusest), peaks ole-ma õiglane ja küllaldane haigekassa ülesannete täitmiseks. Äri- ja kontoriteenijate õnnetusjuh-tumite vastu kindlustamise korral kuulub maksu-määr vähendamisele kuni 2%-ni töõtasu suuru-sest mõlemalt poolt, kuna sel korral väheneksid haigekassa kohustused ja hoitaks ära ka liigne asjaomaste koormamine sotsiaalkindlustuse alal.

Eelnõu §§ 8 j 9 on tingitud puht-praktilistest kaalutlustest ning kuuluvad paratamatult ra-kendamisele haigekassa tegevuse algstaadiumis.

§ 10 ettenähtud TTS § 301 määruste maksma-panemine kuni kassaliikmete õnnetusjuhtumite vastu kindlustamise seaduse maksmapanemiseni on tarviline küsimuse lõplikult lahendamiseks.

Kas värvi- või rohukauplus?

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi tervishoiu- ja hoolekandevalitsus on töötanud välja kosmeetika- ja värvikaupluste seaduse eselnõu, mille kohta küsitakse Kaubandus-tööstuskoja arvamist. Seadusega tahetakse muuta seniste rohukaupluste nimi ja tulevikus neid ärisid nimetada kosmeetika- ja värvikauplusteks.

Kaubandus-tööstuskoda ei leia kaaluvaid motiive, millepärast peaks seni tarvitusel oleva sõna „rohukauplus“ tarvitamine keeldama. „Rohukaupluse“ nimetus on meie rahvale arusaadava ja mõistelise tähendusega juba mitmeid põlvi. Nimetus „rohukauplus“ määrab kindlaks ettevõtte iseloomu ja on täiesti kooskõlas nendes kauplustes müüdavate kaupadega, sest seal müüakse rohete, kemikaale, vürtse, elatisvahendeid, kosmeetilisi vahendeid, mida rahvas tarvitab tihtipeale ka ravimiseks. Väide, et „rohukaupluse“ nimetusega ärist ostes oleks kaubatarvitaja viidud eksiarmisele, nagu seda tuuakse ette seaduse seletuskirjas, ei ole põhjendatud, kuna nimetus „rohukauplus“ on rahvale mõisteliselt täiesti selge ja igati teab väga hästi, mida „rohukauplusest“ saab ega lähe otsima rohukauplusest rohete arsti-retseptiga. Seepärast oleks koja arvates otstarbekam liigitada need kauplused kolme liiki:

1. Rohukauplused — kauplevad rohtudega (muidugi need, mis on lubatud), peenestamata droogidega, kemikaalidega, vürtsidega, elatisvahenditega jne.;
2. Värvikauplused — kauplevad värvidega;
3. Kosmeetikavahenditekauplused — kauplevad kosmeetiliste vahenditega.

Loomulikult, kui ühes kaupluses on kaht või kolme liiki kaupu, siis on ka kaupluse nimetus vastavalt nende kaupade liikidele järgmine: rohukauplus; rohu-, värvi- ja kosmeetikavahenditekauplus; kosmeetikavahenditekauplus; kosmeetikavahendite- ja värvikauplus; rohu- ja kosmeetikavahenditekauplus; värvikauplus; rohu- ja värvikauplus jne.

Seega tuleks seaduse § 1 redigeerida järgmiselt:

„Rohu-, kosmeetikavahendite- ja värvikauplused käesoleva seaduse mõttes on kemikaalide, peenestamata droogide, kosmeetikavahendite ja värvide müüki toimetavad kauplused, mille avamiseks ja pidamiseks tervishoiu- ja hoolekandevalitsus on annud luba.“

§ 2 redaktsioon oleks järgmine:

„Tervishoiu- ja hoolekandevalitsusel on õigus anda määrusi rohu-, kosmeetikavahendite- ja värvikaupluste avamise korra, sisseseade ja varustuse, neis tegutseva personali haridusliku tasapinna ja neis müüdavate ainete kohta.“

Seaduse teine osa tuleks üldse kustutada eelpooltoodud motiividel.

Üle riigi on rohukauplusi ligi 200 ning neis tegutseb ligi 480 kutselist droogisti, kes ühes perekondadega moodustavad paarituhande-liikmelise pere. Seepärast nende huvid peavad leidma väärilist kaitset.

Kaubandus-tööstuskoda loodab, et koja seisukohad leiavad väärilist hindamist ja et seadus pannakse maksma vastavalt tegeliku elu nõudele.

Kartulisaagi väljavaateid.

Võttes vaatlemisele ja hinnates lõpnud kartulikasvatuse hooaega, peab tähendama, et meteoroloogilised tingimused ei olnud soodsad kartulikasvatamiseks.

Euroopa suurimais kartulikasvatatajais mais — Saksas ja Poolas — kartulisaagi andmed käesoleval aastal osutuvad seni saadud teadete järgi kehvemaks kui möödunud aastal. Saksas kogu kartuli all olev pindala vähenes käesoleval aastal 5% võrra, võrreldes möödunud aastaga, ja loodetav saak osutub üle 15% madalamaks eelmise aasta ning ligi 11% madalamaks viimase viie aasta keskmisest saagist. Kartuli kasvupinna

vähenedes teostus seal peamiselt kesakartuli arvel. Kartuli kogusaak oktoobri hindel arvatakse tõusvat seal 396.189 tuh. kv-ni eelmise aasta 467.806 tuh. kv. vastu.

Kartulikasvatuse tähtsuselt (Saksale järgneb Poola; seal arvatakse seniste hinnangute järgi käesoleva aasta kartulisaak 88 %-le möödunud aasta kartulisaagist, s. o. 293.868 tuh. kv. eelmise aasta 334.704 tuh. kv. vastu.

Järgneva kahe suurema Euroopa kartulikasvatataja maa — Prantsuse ja Tšehhoslovakkia — kohta, kahjuks, puuduvad teated saagist. Kartuli kasvupind Prantsuses on pisut suurenenud,

kuna Tšehhoslovakkias jäi kasvupind eelmise aasta tasemele. Saakide kohta Prantsuses võib tähendada, et see on väga varieeruv mitmesuguseis rajoones.

Ka väiksema tähtsusega Euroopa kartulikasvatatajais maades on käesoleva aasta loodetavad kartulisaagid tunduvalt väiksemad kui läinud aastal. Inglise, Hollandi, Belgia, Austria, Šveitsi ja Ungari loodetavad kartulisaagid k. a. on keskmiselt 25% madalamad möödunud aastast. Arvestades Euroopa maadest saadud teateid kartulisaagi kohta peab järeldama, et kartulisaak kogu Euroopas käesoleval aastal kujuneb madalamaks kui see oli 1934. a. Samasugune on seisukord ka Ameerikas. Viimaste teadete järgi ku-

juneb kartulisaak P.-Am. Ühendriikides käesoleval aastal 99.611 tuh. kv-le möödunud aasta 104.896 tuh. kv. vastu ja Kanadas 17.993 tuh. kv-le eelmise aasta 21.815 tuh. kv. vastu.

Seega kujuneb käesoleva aasta kartulisaak ülemaailmses ulatuses väiksemaks eelmise aasta omast. Samasugust seisukorda võime märkida ka meie kartulisaagi kohta. Meil halvendas kartulisaagi kogust, peamiselt kvaliteeti, eriti sügisene ebasoodus ilmastik. Alatised vihmad soodustasid mugulate mädanemist. Pealegi muutub poriga kaetud saagi ületalve hoidmine raskeks, sest suuremalt jaolt hoitakse ju kartuleid ületalve põllul kuhjades, kus nende valvamine ja hoolitsemine on raskendatud.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Äride register

oktoobri kuu teisel poolel.

Tegevuse lõpetamine registreeritud (järg).

7. Erna Jürgenson, Tallinn, Allika 10, toiduainete- ja õllekauplus.
8. Aleksander Kallas, Kärda al., õllekauplus.
9. Peeter Kolk, Tartu, Tähe 105, lihakauplus.
10. Elvine Koppel, Tartu, Narva 80, kirjutusmaterjalikauplus.
11. Armin Koschemjakin, Kuressaare, Lossi 1, liha- ja vorstikauplus, ja Kaarma-Suur vald, vorstitööstus.
12. Leivatööstus „Küla“ A. Kruming, Tallinn, Vene-Balti teh. 70, äripidaja Anna Kruming.
13. Johannes Kuusik, Kõrgesaare v., Kõpu k., segakauplus.
14. Betty Leichter, Tallinn, V. Kompassi 11, toiduainetekauplus.
15. Sadulsepatööstus F. Leppik ja E. Võsu, Tartu, Aleksandri 45.
16. Elmar Madisson, Tartu, Jaama 31, toiduainetekauplus.
17. Karl Mahlapuu, Tartu, Promenadi 11, peenrauakauplus.
18. Johan Mandel, Kõlleste v., segakauplus.
19. Hans Märtson, Riidaja v., jahuveski.
20. Hugo Nikker, Tallinn, S. Tatari 56-b, lihakauplus.
21. Arved Palgi, Rakvere, Lai 17, trükkikoda.
22. Gustav Parmakov, Tartu, Raekoja 22, toiduainete- ja pudulkauplus.
23. Johannes Prants, Otepää al., Turg 7, toiduainete- ja piimakauplus.
24. Pauline Saar, Tartu, Turu 12, toiduainetekauplus.
25. Enda Saavason, Tartu, Lao 12, liha- ja vorstikauplus.
26. Marie Sarapuu, Tallinn, Viru 3—3, nais-terahva üliriiete töötuba.

27. Johannes Silber, Rakvere, Tartu 33, toiduainetekauplus.
28. Metallitööstus „Esto-Tera“ S. Tamberg, Tallinn, Vilmsi 60-a, äripidaja Salme Tamberg.
29. Hedvig Tiitsmann, Tallinn, Jõe 10, toiduainete- ja piimakauplus.
30. L. Tõnisson, Paide, Vee 10, meierei, äripidaja Lilli Tõnisson.
31. Artur Valdmaa, Tallinn, Kuninga 3, rauakauplus.
32. Joh. Viilup, Tallinn, Lutri 12, lihakauplus, äripidaja Johannes Viilup.

Novembri kuu esimesel poolel

Registreeritud firmad:

1. Leopold Ahl, Tartu, Riia 61, juuksetööstus.
2. August Anton'i savitööstus, Vaabina v., Haidaku t.
3. Endel Bull, Hallinga v., jahuveski.
4. U/Ü. P. Ebber ja Ko., Võru, Liiva 24, õlleladu ja karastusjookide tehas, usaldusühing, täisosanik Paul Ebber, osakapital Kr. 2.500.—. Prokurist Rudolf Ebber.
5. Ernst Glassmann, kondiitriäri „Maiasmokk“, Taitu, Promenadi 11.
6. „Meko“ metall-kontsaplaattide müük Valter Hasselblatt, Tallinn, Sõrensi 2.
7. Arnold Hirsch, Tallinn, Vesivärava 36—14, nahkkindatööstus.
8. Piimapudelite patentsuletiste-tööstus „Sulet“ ins. R. Ise, Tallinn, Öle 24, äripidaja Rudolf Ise.
9. Arnold Jans, Aakre v., Puhastu k., toiduainetekauplus.
10. Alide Joonas, Tartu, Roosi 29, toiduainetekauplus.
11. Alide Järv, Tartu, Uus 51, toiduainete- ja piimakauplus.
12. Eduard Jõgeva, Tartu, Jaama 31, toiduainetekauplus.
13. Harda Kaumann, Tallinn, Aia 5, juuksetööstus.

14. Richard Kelp, Vastseliina v., Vastseliina as., jahuveski.
15. Jaan Kiiber, Tartu, Riia 125, pudukauplus.
16. Johannes Kongas, Pajusi v., Luige as., talurahvatarvete-kauplus.
17. „Empire“ Tivoli Ed. Koop, Tallinn, Merepuiestee 6, lõbustusasutis, äripidaja Ed. Koop.
18. Lilli Kronberg, Tartu, Mäe 31, toiduainete- ja piimakauplus.
19. V. Käärid'i segakauplus, Leisi v., Metsküla, äripidaja Villem Käärid.
20. Jaan Kõll, Tartu, Gustav-Adolfi 54, toiduainete- ja piimakauplus.
21. Minna Laas, Tartu, Lao 12, toiduainete-kauplus.
22. Eesti kinnisvarade ostu-müügi vahetalituse-kontor M. Lehiste, Tartu, Suurturg 11, äripidaja Maire Lehiste.
23. Leena Linde, Tartu, Promenadi 11, naisterahvakübaraari.
24. Benita Meier, Riisipere v., Nissial, segakauplus (Tallinnas Luha 12 asunud toiduainete-kaupluse lõpetanud).
25. Tekstiiltööstus „Balteks“ Ilja Minkov, Tallinn, Uus-Sadama 8.
26. Suvepansion Leontine Mühlenkamp, Haapsalu, Mere 13.
27. Kudumistööstus „Verpa“ L. Patašnikov, Tallinn, Pikk 43, kaelasidemete riide kudumise tööstus, äripidaja Leo Patašnikov.
28. Rapla aurujahu- ja -saeveski A. Polakes, Rapla v., Rapla raudteejaama juures, jahu- ja saeveski, äripidaja August Polakes.
29. Peeter Pukk, Abja v., Paluoja alevik, naha- ja saapakaupl.
30. Pauline Randmann, Tallinn, Toom-Kuninga 25, toiduainete- ja piimakauplus.
31. Elise Ranna, Rakvere, Karja 15, toiduainete-kauplus.
32. Kirjastus „Balticum“ K. Rebane, Tallinn, Uus-Tatari 2-a—1, äripidaja Konstantin Rebane.
33. Liisa Rebane, Tallinn, Vesivärava 44, korstnapühkimistööstus.
34. Alma Rekan, Tallinn, Kivimuru 22, toiduainete- ja piimakauplus.
35. J. Roosileht & Ko., Tallinn, Lühikejalg 4, trükikoda. Täisühing, täisosanikud Jaan Roosileht, Oskar Kurvits, Rudolf Kuuskmaa, ühingu osakapital Kr. 10.000.—
36. Võorastemaja „Kommerts“ Jaan Saar, Viljandi, Väiketuru 4, võorastemaja ühes alkoholise einelauaga.
37. August Saukas, Rakvere, Aleksandri 23, toiduainete-kauplus.
38. Johanna Selg, Heltermaa, talurahvatarvete-kauplus ühes viinamüügiga.
39. Helene Skalberg, Tallinn, Sõja 11-c, toiduainete-kauplus.
40. Benjamin Spungin, I Tartu auruga vulkaniseerimise tööstus „Esto-Vulkan“, Tartu, Narva 18.
41. L. Stein, Tallinn, Pikk 36—28, naisüliriietete tööstus, äripidaja Liisa Stein.
42. Minna Tamberg, Tartu, Võru 110, kampsunikudumistööstus.
43. Joh. Tamverk, Tallinn, Raua 31, kindatööstus, äripidaja Johannes Tamverk.
44. Kummitempli-, metalltempli- ja mehaanikatööstus A. Targama, Tallinn, Nunne 18, äripidaja Alma Targama.
45. Eduard Tirgo, Elva, Kesk 8, pudukauplus.
46. A. E. Tomberg, Viljandi, Tartu 28, kudumise ja kangaste väljatöötamise ettevõtte, äripidaja Aleksander-Emmanuel Tomberg.
47. Mihkel Uik, Tartu, Lodja 5, kampsunikudumistööstus.
48. Ants Vahenõmm, Pärnu, Riia mnt. 68, pagari- ja toiduainete-kauplus.
49. K. Vanne, Tallinn, Kopli 22, kaubandusagentuur, äripidaja Kalman Vanne.
50. Ado Veidenbaum, Tallinn, Jakobi 25, toiduainete-, piima- ja õllekauplus.
51. Emilie Videbaum, Tallinn, Öuna 9, toiduainete-kauplus.
52. Adele Vilken, Tallinn, Rüütli 2, söögimaja.
53. E. Villevelt, Kirna v., jahuveski, äripidaja Eduard Villevelt.
54. Vassili ja Veera Voinoff, Tallinn, Merepuiestee 10, kinode ekspluateerimine, täisühing, täisosanikud Vassili Voinoff ja Veera Voinoff, osakapital Kr. 3.000.—
55. Paul Võro, Tallinn, Pikk 29-a, puuviljakauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Arved Beckmann, rohu- ja värvikaupluse asukohaks Tartu, Narva 46 (enne Raekoja 17).
2. Melanie Beckmann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Tatari 8, toiduainete- ja piimakaupluse firma all „M. Beckmann“.
3. Samuel Beilinson avanud Tallinnas, Suur-Pääsukese 4—8, kangakudumistööstuse (varem registreeritud kaubanduskontorit Tallinnas ja Narvas peab edasi).
4. Minna Beckmanni toiduainete-kauplus asub Tallinnas, Härjapea 28 (varem Oskari 6).
5. Noson Beltšikovi kosmeetika- ja parfümeeriatööstuse „Nobel“ asukohaks on Tartu, Karlova 51, ja uueks firmaks „N. Beltšikov, Keemialaboratoorium ja Kosmeetikatööstus NOBEL“.
6. P. Bornholdt ja Co., Tallinn, kollektiivprokuura antud Andreas Bentzen'ile.
7. A.-S. Tallinna Kõievabrik John Carri Pärijad, Tallinn, lahkunud juhatause liige Beatrice Girard, juhatause liikmeks valitud Axel Taube.
8. Paul Ebber, Võru, Jüri 16-a, lõpetanud karastavate jookide tehase ja õllelao pidamise, peab edasi koloniaalkauplust.
9. Eesti Telegraafi Agentuur a.-s. „ETA“, Tallinn, lahkunud juhatause liige Christian Kaarna, juhatause liikmeks valitud Johannes Luikmil.
10. Nikolai Heidelbergi mänguasjadetöökoda asukohaks Tallinn Soo 2-a (varem Graniidi 3).
11. Eduard Heidemanni segakauplus asub Riidaia vallas (varem Taagepera vallas).
12. Karl Heinmann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kalda 10, kala- ja konservitööstuse firma all „K. Heinmann“.
13. Hendel & Vildenberg, Tallinn, Voormehe 3, keemiatööstus, lahkunud täisosanik Valter Vildenberg, ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Hugo Tšakkari firma all „H. Tšakkari, Seebi- ja keemiatööstus AMBRA“, prokuura antud Wolfgang Heidelberg'ile.
14. Mehaaniline Saapavabrik FLAMINGO K. Hinrichson ja Ko., Tallinn, Õllepruuli 2, jalanõudetööstus ja -kauplus. Ettevõtete uueks

- omanikuks täisühing, kus täisosanikeks Aleksei Gorbatshev, Karl Hinrichson, Johannes Stepanov ja Vassili Blinov, kes tegutsevad firma all „Mehaaniline Saapavabrik FLAMINGO K. Hinrichson, A. Gorbatshev & Ko.“ Uhingu osakapital Kr. 40.000.—.
15. Arthur Hoffmann ja Ko., Tallinn, Pikk 28, raamatukauplus ja laenuraamatukogu, usaldusühing, ettevõtte üle länud täisühingule, kus täisosanikeks Arthur Hoffmann ja Luise Hoffmann, osakapital Kr. 2.000.—.
  16. Sukatööstus ILKA S. Jakobson & Ko., Tallinn, prokuura antud Ernst Tiitsmann'ile.
  17. Theodor Kaarmann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Aia 10-a, kristallilühvimistööstuse firma all „Kristallitööstus AARE Theodor Kaarmann“.
  18. Hans Kelvets peab Pärnus, Riia 57, toiduainete- ja kivinõudekauplust ja Pärnus, Vee 10, koloniaal- ja majapidamistarvete-kauplust.
  19. Rosalie Lambert jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Oskari 6, toiduainetekauplust.
  20. August Lell jätkab äritegevust, avades diivanitööstuse Tartus, Lao 5.
  21. Eduard Metsa õllelao asukohaks Tartu, Jaama 10 (varem Emajõe 10).
  22. Anna Mikki mütsikaupluse asukohaks Rakvere, Tallinna 35 (varem Tallinna 21).
  23. Elfriede Mäekivi lõpetanud Tallinnas, Pikk 29-a, asunud puuviljakaupluse, peab edasi samasugust kauplust Suur-Roosikrantsi 4.
  24. Ida Nurme õmblustöököda asub Tallinnas, Viru 9—10 (varem Valli 4—2).
  25. Piiritusepuhastamise Vabrikute Osühisus, Tallinn, lahkunud juhatuse liige Richard Pistohtkors, juhatuse lükmeks valiti Vilhelm Behrmann.
  26. Süditööstus TEXTILIANA J. Pikarevitš & Co. asub Tallinnas, Merepuiestee 17 (varem Sumoni 1).
  27. Julius Põld lõpetanud Piirsalu v. Ristil asuva saeveski, peab edasi Tallinnas, Vaksali pst. 16, põletispuudekauplust.
  28. „Keemialaboratoorium Remedia“ u.-u. juhatuse asukohaks on Tallinn, Pühavaimu 11 (varem Vaike-Roosikrantsi 8).
  29. Vassili Romanzevi (kala, siguri, marjade ja seente eksport) asukohaks on Tallinn, Müüri-vahe 16—37 (varem Kaupmehe 17—1).
  30. Anna Roosa jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Veerenni 57, toiduainetekauplust.
  31. Olga Rotberg jätkab äritegevust, avades naisterahvakübarakaupluse Valgas, Vabaduse 24.
  32. Mart Sepmann jätkab äritegevust, avades Härjanurme vallas jahuveski firma all „Sepmanni veski“.
  33. Nikolai Somelari nahakauplus asub Rakveres, Laada 3 (varem Laada 1).
  34. Kaubamaja Oscar Stude, Tallinn, Tartu osakonna nimel kollektiiv-prokuura antud Wolfgang Goebel'ile.

**Mööbli- ja autopolster,
raamatuköitmise ja
saapanahad alati laos**

Saadaval igast
saapakauplusest

Ainuesindaja Eestis:

EMIL KUMENIUS

Tallinn, Lai tän. 9. Tel. 437-46

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Tähtis äritunnistuste lunastajaile.

Tallinna linnavalitsuse rahandusosakond teatab, et äritunnistuste väljaandmine 1936. a. peale algab linnakassast 1. detsembril s. a. Et hoiduda sabadest uue aasta esimesil päevil, tuleks ettevõttele äritunnistused lunastada juba vana aasta sees. Samuti tuleb arvestada äritunnistuste kontrolli uue aasta alul, mispärast äritunnistuse muretsemine aegsasti aitab vältida arusaamatusi kontrollijatega.

Kartuliturg.

Läinud nädalal läks kartuleid välja umbes 1.500 kv. Sellest saadeti 700 kv. Soome, kuna ülejäänud osa läks Rootsi.

Soome läheb vähesel määral kartuleid veel Viru rannast, kuna varsti sügisel kartulite väljaveohooajal on lõpp.

Rootsi võib veel minna mõni saadetis kartuleid.

Seemnekartulite väljaveos on praegu seisak.

Kartulite hinnad püsisid läinud nädalal peaaegu endised.

Aedviljaturg.

Õunte hinnad turul näitasid väikest tõusu. Eriti nõutavaks muutus Tartu roosiõun ja sibulõun. Tähendatud õuntest makseti 34—40 snt. kg (ekspordikõlvulised õunad). Jaemüügil oli ekspordikõlvulise sibulõuna, Tartu roosiõuna ja kuldreineti hind 5 snt. võrra kallim. Antonovka-õunte pakumine oli võrdlemisi elav ja nende hind kõikus 20—25 snt. kg. Sigureid osteti 13 snt. kg, sibulaid 6—7 snt. kg. Hapukurkide hinnaks määras noteerimiskomisjon Kr. 2,50 5-kg-sest pleknõutäiest kurkidest — seega 10 snt. kallim eelmise nädala marineeritud kurkide hinnast. Tallinna turul tõusis veelgi kasvumajatomati ning värsked kurgi hind.

	Meilt veeti välja:		11.-17. roovembrini
	oktoobris	kr. väärt.	
sibulaid . . .	101.520	11.496	11.900 kg
sigureid . . .	12.500	1.900	12.500 „
kurke, soolatud ja			
marineeritud .	20.484	8.730	2.909 „
õunu, värsked .	62.691	20.439	7.422 „
kaalikaid, värsk.	2.250	87	— „
jõhvikaid . . .	56.032	10.490	50 „
pohli	22.502	4.485	— „
kapsaid, värsked .	2.612	119	— „
kapsaid, hapusid	123	10	— „

Viimase nädala sibulasaadetisest läks suurem osa Rootsi (10.000 kg), õunad, kurgid ja sigurid läksid peaaegu eranditult Soome.

Edusammud Soome laevatööstuses.

Möödunud kuus lasti Helsingis vette täiesti valmina uus suurem aurulaev „Orion“, mis Soome aurulaeva seltsi poolt tellituna valmistati Helsingi Hietalahden Sulkkutelakka poolt. Laev leiti olevat proovimisel väga hea ja sai Lloyd'i kõrgemasse klassi. Niisuguse suurusega auriku valmistamist Soomes peetakse Soome laevatööstusele suureks edusammuks ja see sündmus tõsteti kõigiti esile. Laevaehituskuludest on umbes 7 milj. Smk. läinud välismaale toor- ja poolvalmis- saaduste eest, tööpalkadeks on maksetud umbes 5 milj. Smk. ja kodumaale on jäänud ehitus- ja muude materjaalide arvel umbes 2 milj. Smk., nii et kogukuludest on jäänud kodumaale 50% osa 7 milj. Smk. suuruses, mida peetakse väga oluliseks saavutuseks. Laeva ehitusest Soome aurulaeva selts maksis 12,1 milj. Smk., valitsus andis toetust 1,6 milj. Smk. ja Helsingi linn 0,5 milj. Smk., kokku sai ehitaja 14,2 milj. Smk., mis ei katnud kõiki tegelikke kulusid. Ehitaja firma tegi seda esiteks oma propaganda hurvides, kuna kaheldi suuremate laevade ehitamise võimalustes, ja teiseks tööliiskonna õpetamiseks ning osalt olevate ametimeeste alleshoidmiseks, kes kannatasid tööpuduse all.

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse direktori ringkiri 8. novembril 1935. a.

I.

Tollidirektori ringkirja nr. 45 — 28./29. a. osaliseks muutmiseks teatan, et tolliseadustiku § 275 esimeses osas ettenähtud üksikasjalised oksjoni-

II.

kuulutused tuleb avaldada peale „Riigi Teataja“ kordamisi „Päevalehes“, „Vaba Maas“ ja „Uus Eestis“.

Avaldan teadmiseks, et ringkirja nr. 337 — 35./6. a. põhjal tegevust alustanud Jaagurahu tollipunkt lõpetab ajutiselt oma tegevuse 30. XI s. a.

III.

Avaldan teadmiseks tollipeakomitee otsused.

I. A. Sisseveo tariif.

1) Kauba nimetus: vaha emulsioon veelahus, tarvitata poonimisvahana.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 71 p. 9 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 71 p. 10 alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 71 p. 9 alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Nagu on selgunud asjaarutamisel ettetoodud asjaoludest ja asjatoimetuse juure lisatud tollirevident-keemiku analüüsi andmeist koosneb vaidluse all olev kaup peaosas vahast ja kujutab endast selle emulsiooni veelahus. Oma otstarbelt täidab ta poonimisvaha ülesandeid otseselt. Kui emulsioon näit. enne puhtaks tehtud pinnale (linoleumparkett jne.) pintsliga peale kanda, omandab pind omaduse nagu poonimisel poonimisvahaga. Selles nähtub, et siin on tegemist poonimisvahaga emulsiooni näol veelahus. Poonimisvaha on t. t. § 71 p. 9 nimetatud, mispärast tollinõukogu oli õigustatud vaidluse all olevat kaupa tunnistama kuuluvaks selle § ja punkti alla.

(T. P. K. otsus 25. X 1935. a. nr. 1013.)

2) Kauba nimetus: vasest valatud ventiili osa, mil on täht „L“.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 149 p. 3 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 149 p. 2-a alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 149 2-a alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup kujutab endast vasest valatud ventiili osa, mil on täht „L“. See täht tähendab, et ventiil on määratud pahemale poolele ega moodusta kauba ilustust. T. t. § 149 p.

3 on ette nähtud vasest tooted, eraldi nimetamata, valatud reljeefidega, graveeritud või sööbitatud ilustustega. Kuna see täht ei moodusta kauba ilustust, siis ei või ka kaupa määrata t. t. § 149 p. 3 alla, vaid käesolev kaup tuleb määrata t. t. § 149 p. 2-a alla.

(T. P. K. otsus 10. X 1935. a. nr. 1009.)

3) Kauba nimetus: paberist väljalõigatud maalitud ja pressitud inglite, inimeste, laste, loomade, lillede jne. kujutused juurelisatud proovi kohaselt.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 177 p. 3-b alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 178 alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 177 p. 3-b alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup kujutab endast paberist väljalõigatud maalitud ja pressitud inglite, inimeste, laste, loomade, lillede jne. kujutusi. T. t. § 178 p. 1-b on ette nähtud pildid, joonistused, kaardid, noodid paberil, igasugusel paljundamisviisil valmistatud, eraldi nimetamata. Paberist väljalõikeid siin ette nähtud ei ole, olgugi et need on maalitud. Seega ei kuulu vaidluse all olev kaup t. t. § 178 p. 1-b alla. Ka ei ole nende kaubanduslik nimetus pildid, nagu nähtub toimetuses olevast postideklaratsioonist, kus nad on nimetatud „Reliefs“.

T. t. § 177 p. 3-b on ette nähtud eraldi nimetamata tooted paberist, nagu: kirjaümbrükud, paberkotid, lilled, lambivarjud jne; eraldi nimetamata tooted papist, vulkanfiibrist ja presspanist, ilustustega, dekalcomain-pildid, etiketid igasugused; tselluloosilõng ja -kangad. Kuna käesoleval juhtumil on tegemist toodetega, mis paberist välja lõigatud, siis oli tollinõukogu õigustatud tunnistama vaidluse all oleva kauba kuuluvaks t. t. § 177 p. 3-b alla

(T. P. K. otsus 25. X 1935. a. nr. 1017.)

Toiduainete turg.

London. 27. XI s. a.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg
Northern Manitoba . . . . sh. 34/—
Rosario Santa Fe . . . . „ 27/1¹/₂

Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg —
Good Canadian . . . . sh. 15/—

Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg sh. 5/9
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg sh. 7/—

Linad, eif per tn.

Livonian, Basis Risten . . £ 76/—
Tows, Soviet . . . . „ 78/—

22. XI. Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri . . . . . sh. 74/—83/—
Daani . . . . . „ 82/—
Hollandi . . . . . „ 77/—
Eesti . . . . . „ 75/—
Rootsi . . . . . „ 77/—
Poola . . . . . „ 73/—

Munad — 120 tk.

Eesti . . . . . sh.

Või.

Manchesteris 8. XI 35. a.	
Eesti	sh. —
Läti, punane	” 109/—111/—
” must	” —
Soome	” 122/—125/—
Rootsi	” 121/—124/—
Daani	” 125/—128/—
Uus-Meremaa finest	” 108/—
first	” 105/

Hamburg.

Nisu.	27. XI s. a.	
Sisemaa, 50 kg eest	Rmk.	—
Manitoba I, cif 100 kg eest term. Hfl.		5.87
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. ”		6.02
Hard Winter, cif 100 kg eest ”		—
Rukis.		
La Plata, Hamburgis	Rmk.	2.95
” Amsterdamis	”	2.90

Kaerad.

Sisemaa, 50 kg eest loco	—
Suhkur, cwt. (50 kg)	
New York	
Hollandi	sh. 6/6
Belgia	5/10 ¹ / ₂
Tsehhi	” 6/6
Poola	” 5/10 ¹ / ₂
Riis, Burmah II, 50 kg eest Rmk.	10.50

Või.

Berliin	
Saksa Markenbutter	Rmk. 130.—
” feine Molkereibutter	” 127.—
” Meiereibutter	” 123.—
Landbutter	” 118.—
Kochbutter	” 110.—
Eesti	—
Läti, punane	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	14. XI	15. XI	16. XI	18. XI	19. XI	20. XI	21. XI	22. XI	23. XI	25. XI	26. XI
Frank	74.69	74.69	74.66	74.63	74.68	74.76	74.79	74.94	74.97	74.94	74.97
Dollar	4.9206	4.92	4.9206	4.9181	4.9206	4.9243	4.9231	4.9343	4.9368	4.9356	4.9381
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40
Norra kroon	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905
Saksa mark	12.230	12.230	12.230	12.225	12.235	12.245	12.247	12.265	12.270	12.270	12.280
Soome mark	226.87	226.93	226.93	226.93	227.—	227.—	226.93	226.93	227.—	226.90	227.—
Floriin	7.25	7.2475	7.2475	7.2425	7.2475	7.2550	7.2675	7.3050	7.3050	7.3025	7.3025
Liira	60.71	60.68	60.68	60.68	60.81	60.68	60.62	60.87	61.—	—	—
Helveetsia fr.	15.137	15.132	15.135	15.132	15.137	15.157	15.172	15.250	15.275	15.280	15.285
Tsehhsol. kr.	119.—	119.—	119.—	118.93	118.87	119.06	119.12	119.31	119.37	119.37	119.50
Belga	29.117	29.150	29.140	29.125	29.115	29.125	29.125	29.175	29.190	29.195	29.207
Silling	26.31	26.31	26.25	26.25	26.25	26.31	26.31	26.43	26.43	26.37	26.43
Litt	26.18	26.15	26.18	26.15	26.15	26.18	26.18	26.25	26.28	26.25	26.28
Pengo	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	28.—	28.—	28.—
Latt	15.—	15.—	15.—	15.—	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12
Litt	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25
Tšerv.	5.684	5.686	5.682	5.684	5.684	5.680	5.683	5.687	5.702	5.702	5.702
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Höbe p/unts	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ¹ / ₄	29 ³ / ₁₆	29 ³ / ₁₆	29 ³ / ₁₆
Plaati p/unts	141 sh. 4 ¹ / ₂ d.	141 sh. 5 d.	141 sh. 5 d.	141 sh. 5 d.	141 sh. 6 ¹ / ₂ d.	141 sh. 4 ¹ / ₂ d.	141 sh. 5 d.	141 sh. 8 d.	140 sh. 11 d.	140 sh. 11 ¹ / ₂ d.	140 sh. 11 d.
	B E R L I N										
	13. XI	14. XI	15. XI	16. XI	18. XI	19. XI	21. XI	22. XI	23. XI	25. XI	26. XI
Naelsterling	12.235	12.24	12.24	12.24	12.24	12.24	12.245	12.275	12.285	12.285	12.285
Frank	16.385	16.39	16.39	16.39	16.39	16.39	16.385	16.375	16.38	16.38	16.38
Dollar	2.488	2.483	2.483	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488
Rootsi kroon	63.05	63.07	63.08	63.08	63.08	63.08	63.10	63.25	63.31	63.31	63.31
Daani kroon	54.62	54.64	54.65	54.65	54.65	54.65	54.67	54.80	54.85	54.85	54.84
Norra kroon	61.42	61.44	61.45	61.45	61.45	61.45	61.47	61.62	61.67	61.67	61.66
Soome mark	5.39	5.395	5.395	5.395	5.395	5.395	5.395	5.410	5.390	5.39	5.390
Floriin	168.86	168.88	168.90	168.90	168.90	168.85	168.80	168.05	168.05	168.15	168.20
Liira	20.22	20.18	20.18	20.18	20.18	20.18	20.18	20.18	20.15	20.15	20.15
Helveetsia fr.	80.84	80.86	80.86	80.87	80.87	80.84	80.80	80.40	80.40	80.40	80.37
Belga	42.05	42.06	42.04	42.02	42.03	42.03	42.04	42.09	42.06	42.06	42.07
Latt	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—
Eesti kr.	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—
Litt	41.65	41.65	41.66	41.66	41.66	41.66	41.65	41.63	41.64	41.64	41.64

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg eest ühes valge puuvillase kotiga.		Heeringad, Soti „Matties“ II s. tünn	37.00—40.—
Pütülijahu:		„Matfulls“	34.00—35.—
Rukkipütüli patent (ä 50 kg.) . . .	100 kg. —	„Islandi, o/ü. Kalandus 1/1	4.00—45.—
„harilik“	„ 22.—	„ 1/2	—
„III sort“	„ —	Liha, sea, I sort	1 kg. 0.43—0.56
„Eesti Parem“ saiajahu	„ 37.—	Liha, looma, I sort	—
„Kalev“	„ 34.—	Ölikoogid, linaseemne	100 kg. 12.50
„Kungla“	„ 32.—	„ päevalille.	„ —
„Sampo“	„ 25.—	„ puuvilla	„ —
Manna	„ 38.—	„ palmi	„ —
Granular	„ 34.—	Sojatangud	„ 14.—
Saiajahu poolsõre	„ 37.—	Nisukliid	„ 10.—
„sõre“	„ 38.—	Maapähklikoogid	„ —
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski Jahud: rukki	100 kg. 13.90—14.50	Puuvillane riie, Bjas, netto . . .	mtr. 0.49.50—0.62.50
rukkipütüli	22.—	„ „ Mitkal „	„ 0.36.50—0.47.50
nisu, pehme —		Linahindade noteerimise komisjon noteeris 22. XI 1935 järgmised lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):	
sõre	25.00—38.—		
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg. —.28		
A/S. Rotermanni teh.			
Jahud: rukki	100 kg. 14.10—14.50	Lina, ristna R	126 124
„pütüli“	„ 20.00—21.—	hoffsdreiband HD	117 115
„nisu, pehme — sõre“	„ 25.00—38.—	dreiband D	108 106
Nisu, Eesti	„ 17.00—18.—	ordinäärdreiband OD	97 95
„külvi, suvi „Rubin“	„ —	liivi ordinäärdreiband LOD	86 84
Rukis, Eesti	„ 12.50	takupraak H	74 72
Kaerad, toidu, Eesti	„ 10.00—10.50	Ehitustakk	
Odrad, õlle, Eesti	„ 16.—	Tendents: püsiv.	
„toidu, Eesti“	„ 16.—	Takud, Codilla I	1 kg 0.86
Herned, peluskid, külvi	„ —	„ II	„ 0.74
Riis, Burma II	„ 45.50—46.—	„ ehituse	„ 0.17
Kartulid, söögi	„ 1.80—2.35	Õli linaseemned, külvi, 90%,	100 kg
„seemne“	„ —	baas, ...	„ 19.00—21.—
„piirituse“	„ 1.80—2.40	Kivisüsi, auru, Yorkshire,	
„vabriku“	„ 1.65—2.10	2 korda pestud	1000 kg 27.—
Kartulitärklis „Supérieur“	„ 22.00—23.—	„ auru, Newcastle	„ 25.00—26.—
Siirup, kartuli, 42%	„ 24.00—26.—	„ sepa	„ 27.50
Glükoos	„ 24.00—26.—	Koks, kütte	„ —
Margariin, kodumaa	„ 70.00—80.—	„ gaasi, Tallinna gaasivabr.	„ 50.—
Kaseiin, Eesti, toores	„ —	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	„ —
Juust, „schveitsi“, kodumaa	1 kg. 1.12—1.20	Põlevkivi, fr. ladu Tall., netto	„ 8.—
Kakao, Hollandi	„ 1.80—2.40	Kütteõli, ...	100 kg. 4.60 (v. 5.—)
„Eesti“	„ 2.00—2.30	Raskeõli	„ 7.25 (v. 5.—)
Kohv, Rio, Santos jne.	1 kg. 4.35—5.—	Estobituumen A. B. C (gudrong)	100 kg
„Kesk-Ameerika sordid“	„ 6.50—7.50	tünnid br.	„ 8.75
Tee, laht., oransh Pekoe, Tseilon	„ 5.50—6.—	„ D. E. (pigi) „	„ 8.75
Tee, laht., oransh Pekoe, Java	„ 5.00—5.50	Katuselakk, „ „	„ 9.25
Suhkur, peenike, valge, Poola	100 kg 42.25—42.50	Fenolaat, tünnides, netto	„ 4.75 (v. 5.—)
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	„ —	Karbolineum „Estokarbolineum“	
Irboska ja Narva	„ 2.50	A. B. netto	„ 9.75—10.75
Sool, lahtine, Saksa	„ 2.50	„Estokarbolineum“ C, netto	„ 7.75
„Inglise“	„ 2.50	Raualakk, tünnides, netto	„ 16.75 (v. 8.—)
Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn	„ —	Imbutusõli A, netto, tünnides	„ —
„Matfulls“	„ —	„ B	„ —
„Šoti „Spenti“	„ —	„ C	„ 5.25
„Matties“ I s.	26.00—29.—	Tolmuõli	100kg. —
		Asfaltmastiks, ...	„ 5.25
		„ emulsioon	„ 9.25

	Kroonid
Viljapuu-karbolineum, netto	ltr. 0.30
Autobensiin	" 0.28
Diiselmootor-nafta	1kg. 0.10
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	" 0.11
" -nafta	" 0.11
Raud, sordi	100 kg. 14.00
" latt	" 14.00
" vits	" 19.00
" plekk	" 18.50—27.00
" plekk, tsingitud	" 29.00—32.00
" talad	" 13.50
Teras, nikkel	" —
" vedru	" 25.00
" valu	" 25.00
Inglitina	" 485.00—500.00
Seatina	" 48.00—50.00
Vaskplekk, punane	100 kg. 140.—230.—
" valge	" 130.—190.—
Tsinkplekk	" 65.00—70.00
Masinaõli, vene	" 19.00—20.—
" ameerika	" —
Mootoriõli, poola	" —
" ameerika	" 35.00—60.00
Autoõli, poola	" 37.00—60.00
" ameerika	" —
O/Ü Eesti Kiviõli põlevkiviküt-	
teõli, tsistern. fr. Tallinn	1000 kg —
Linaseemneõli	100 kg 70.00—72.00
Värnits	" 70.00—72.00
Tsilindriõli, Ameerika	" 37.00—50.00
Nafta, Vene	" 10.00—11.—
" Ameerika	" 10.00—10.50
" Poola	" 10.00—10.50
Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	
Ameerika " " " " " " " "	" 9.50—11.00
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi-	
tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l. netto 0.26	
O/Ü Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,	
tsistern. fr. Tall., ühes teede-	
maks.	" 35.00—36.00
Bensiin, I s. välisbensiin	" 40.00
Pesusooda, kodumaa	100 kg 9.00—9.50
Seebikivi	" 30.00—33.00
Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg.	6.00
" tsinkvalge, välism.	" 0.44—0.46
" tinavalge, ...	" 0.74—0.76
" ooker, ...	" 0.16—0.26
Superfosfaat	kott —
Segafosfaat	" —
Kaalisool	" —
Lubiammoonsalpeeter 20,6%	kott —
Väävelhapu ammoniaak 30%	" —
Fosforiit, eesti 25—27%	" —
Paber, rotatsiooni	100 kg. 23.20
Tsement, Portland, Kunda,	
pütt 170 kg, fr. Rakvere, pütt	6.45
Kriit, toores	100 kg. 4.00—4.50
" pestud	" 4.00—4.50
Kivitorv	" 14.00—23.00
Puutorv	" 15.00—17.00
Lubi	" 2.50
Kips, jahvatatud	" 15.00
" krohvimise	" 27.00
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	40.00
Silikaat, I s., fr. vabrik	35.00
Tulitikud, originaalkast . . . . . (5000 toosi)	125.—
Tallanahk, eesti nahast . . . . . 1 kg.	2.30—2.60
Tallanahk. Ameerika, I s.	" 2.70
" " II s.	" 2.50
" " III " " "	" 2.30

Metsamaterjalide hinnad fr. laduplats Tallinn.

	Krooni d.
Palgid; kuusk ja mänd Nar-	
vas ja Pärnus . . . . . thm. kr.	—
Pakud, lepp, I sort	28.—
" " II sort	18.—
Saetud materjal, plangud + 25% laudu	
" kuusk u/s	23.—
" " IV sort.	19.—
" mänd u/s	25.—
" " IV s	21.—
Kastilaud	38.— 40.—
Paberipuu . . . . . r.-m.	6.—
loepuu	5.—
Tendents: Araootav seisukord.	

Puuvill. Liverpooli börs. 26. XI.
 American Fully Middling inglise naela (lbs) eest
 ingl. pennides (d) loko 6.75
 nov. 6.54, det. 6.49, jaan. 6.46, märts 6.42, mai 6.37
 juuli 6.33.

Peekonsigade hindadeks on 26. XI 1935.

Peekonsigade tapakaalud:	I sort	II sort	III sort	IV sort	Siseturu-
60—72 kg	0.62	0.57	0.51		hinnad
55—59,5 " }	0.57	0.53	0.47		
72,5—75 " }					
50—54,5 " }	0.53	0.49	0.46		
75,5—80 " }					

Kanamunad. Tendents:
 Põllutööstusministeeriumi Põllumajand. Osak. kana-
 munade hinna noteerim. komisjon noteeris 22. XI
 järgmised kanamunade hinnad: 1 kg eksportmune
 hind franko kogumispunkt Kr. 1.20, koos juure-
 maksuga hinnad franko kogumispunkt Kr. — kg,
 mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures	kr. 0,66 kümme
55 " " " " " "	0,70 "
60 " " " " " "	0,73 "
1 kg siseturu mune	Kr. —, mis vastab:
üle 50 gr. raskuste munade juures	Kr. 0,51 kümme
üle 40 " " " " " "	0,55 "

Või. — tendents: selguseta.
 I s. 1 kg kr.1.45, mis on tulnud sisse 16.—22. XI.
 1935. a.

Prahid.

Lina.	
Tallinn — Gent	1016 kg. sh —
" — Dundee	" " "
Puumaterjalid.	Standard
Tallinn — London	" sh 30/— n.
" — Hull	" " 37/— br.
" — Southampton	" " 42/6
" — Manchester	" " 40/—
" — Grangemouth	" " 30/—
" — Belfast	" " 45/—
" — Dundee	" " 31/—
" — Antwerpen	" " 35/—
" — Gent	" " 36/—
" — Rotterdam	" hfl. 13.50
" — Amsterdam	" " 14.50

Segakaup.
 Tallinn — Stettin . . . . . 1000 kg. rmk. 18.—30.—
 " — London . . . . . 1016 kg. sh 17/—40/—
 " — Stokholm . . . . . 1000 kg. rkr. 11.—30.—
 " — Stettin, või, ... tünn rmk. 1.50
 " — London . . . . . " " sh. 2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. X 1935. a.

Väärtpaberid	Nomin- väärt.	Vimane divid.	Tehtud	Ostjad	Mutjad
K r o o n i d e s					
1927. a. 7% välislaen (dollarites) . . . . \$	1000	—	—	3600	3700
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks- s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	66	68
Majand.-min. rahandus- osakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	62	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	60	62
Pikalaenu Panga:					
pantk. (20 a.) 7%	1000	—	—	1000	—
" (5 a.) 5 ¹ / ₂ %	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—
Eesti Maapanga:					
8% pantk. (6 s.) . . .	100	—	—	100	101
6% " (3 s.)	100	—	—	100	—
6% " (1 ja 5 s.) . . .	100	—	—	95	—
6% " (2 s.)	100	—	—	95	—
4% " (4 s.)	100	—	—	—	—
Asunduskapitali 4% võla- kirjad	100	—	—	90	—
6% Eesti Hüpoteeegi Panga pantlehed	100	—	—	94	95
5% Eesti Maakrediitseksi pantlehed	100	—	96	96	97
Tall. Immoobilpank rbl.	100	—	—	3.—	3.25
A k t s i a d :					
Eesti Panga aktsiad . . .	50	8%	63	63	66
Pärnu Krediitpanga akts	50	—	—	—	—
A.-s. „Port-Kunda“ . . .	50	3%	—	—	—
„Ilmarine“	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“	50	—	—	—	—
„Massoprodukt“	50	—	—	—	—
„Saku õllefabr.“	50	—	—	—	—
„Türi paberi- ja puu- papifabr.“	50	—	—	—	—
A.-s. „Ühiselu“	50	—	—	—	—
„Põhja Kinnit.-selt“	50	8%	—	—	—
„Eestimaa Trüki- koda“	50	3%	—	—	—
A.-s. „Kütte Jõud“	100	—	—	—	—
„Balti puuvilla ket- ramise ja kudumise vab- rik.“	50	—	—	—	—
Eestim. rohukaubanduse a.-s. „Ephag“	100	6%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehit- tuse a.-s. „Volta“	50	8%	—	—	—
A.-s. „Sindi Tekstiilvab- rikute Ühisuse“ osa- tähed	50	—	—	—	—
Kindlustus-aktsias. „Eesti Union“	50	4%	—	—	—
Eesti kindlustus-aktsias. „Polaris“	50	12%	—	—	—
Piirituse puhastamise vab- rikute o/üh.	500	3%	—	—	—
A.-s. „Siegel“	50	6%	—	—	—

Tallinna fondibörsi kursisedel

		21. XI 1935	22. XI 1935	23. XI 1935	25. XI 1935	26. XI 1935	27. XI 1935
New- York 1 dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.67	3.67	3.66	3.66	3.66	3.66
	M.	3.75	3.75	3.74	3.74	3.74	3.74
London 1 nael- sterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berliin (clea- ring) 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—
	M.	138.50	138.50	138.50	138.50	138.50	138.50
Helsingi 100 soo- me m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm 100 root- si kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
	M.	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60
Kopenh. 100 daa- ni kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
	M.	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05
Oslo 100 nor- ra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
	M.	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	24.20	24.15	24.15	24.15	24.15	24.15
	M.	24.50	24.45	24.45	24.45	24.45	24.45
Amsterd. 100 flo- riini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	249.50	248.—	247.60	247.65	247.75	247.75
	M.	252.50	251.—	250.60	250.65	250.75	250.75
Riia (clea- ring) 100 latu	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	110.—	—	—	—	—	—
	M.	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	119.50	119.—	118.65	118.45	118.45	118.45
	M.	121.—	120.50	120.15	119.95	119.95	119.95
Brüssel 100 bel- gat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	62.15	62.10	62.05	62.—	62.—	62.—
	M.	63.15	63.10	63.05	63.—	63.—	63.—
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	29.30	29.30	29.30	29.25	—	—
	M.	30.05	30.05	30.—	30.—	30.—	30.—
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	15.15	15.15	15.15	15.15	15.15	15.10
	M.	15.45	15.45	15.45	15.45	15.45	15.40
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.80	68.80	68.50	68.50	68.65	68.50
	M.	70.20	70.20	69.90	69.90	70.05	69.90
Budapest 100 pen- got	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varsav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.15	69.15	68.95	68.95	68.95	68.90
	M.	70.15	70.15	69.95	69.95	69.95	69.90
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	61.70	61.60	61.50	61.50	61.50	61.50
	M.	62.60	62.50	62.40	62.40	62.40	62.40
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Danzig 100 guld- nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.15	69.15	68.95	68.95	68.95	68.90
	M.	70.15	70.15	69.95	69.95	69.95	69.90